

JAARGANG 83 | NR. 7 | SEPTEMBER 2023

MANkracht

BIJBELSTUDIE VOOR VERENIGING EN KRING

BIJBELSTUDIES OVER
HET LEVEN VAN ABRAHAM (4)

Abram op
oorlogspad

EN NU DE PRAKTIJK...

Gedoopt,
maar dan?!

THEMABIJBELSTUDIES UIT
DE BRIEF AAN EFEZE (4)

Verlangen
naar meer!

UITGAVE VAN DE HERVORMDE MANNENBOND OP G.G.

issn 0167 - 3564
MANkracht
(zoals verwoord in
Jesaja 40: 30-31)
verschijnt
10x per jaar

HOOFDBESTUUR

1e voorzitter

ds. J.H. Lammers
T: 033-2000592
E: j.h.lammers1@gmail.com

2e voorzitter

ds. J.M. Molenaar
T: 079-3168995
E: ds.jmmolenaar@gmail.com

1e secretaris

ds. J. van Dijk (postadres)
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T: 0180-398670
E: ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris

vacant

1e penningmeester

dhr. A. Kreijkes
T: 0548-789801
E: tonny@qualityfinance.nl

2e penningmeester

dhr. J. van Capelleveen
T: 0318-516930
E: jvancapelleveen@solcon.nl

Lid

ds. E. de Mots
T: 0180-424636
E: predikant@rondzes.nl

Lid

ds. A. Snoek
T: 0488-723120
E: asnoekvdm@solcon.nl

Lid

ds H.J.T. Lubbers *(themadagen)*
T: 033-2861207
E: h.j.t.lubbers@hervormdwoudenberg.nl

REDACTIE MANKRACHT

ds. J.M. Molenaar
ds. E. de Mots
Contactpersoon advertenties en opmaak:
dhr. L.H. de Kluijver
E: l.h.dekluijver@hetnet.nl

BESTUURSWIJZIGINGEN

Doorgeven aan de 1e secretaris.
Maandag 9.00-12.00 uur

MUTATIES

E: info.mannenbond@solcon.nl

OVERLIJDENSBERICHTEN

E: predikant@rondzes.nl *(o.v.v. MANkracht)*

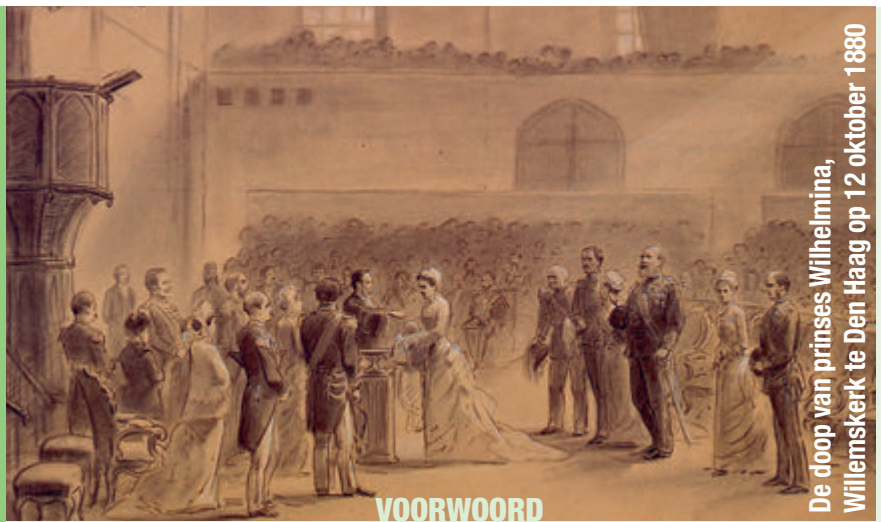
ABONNEMENT OP MANKRACHT?

Leden krijgen het blad gratis. Ben je geen lid maar wil je MANkracht ook ontvangen?

E: info.mannenbond@solcon.nl

T: 0180-398670

Het lidmaatschap van de Hervormde Mannenbond kost € 18,- per jaar.
IBAN: NLO8RABO0377871559
t.n.v. Herv.Mannenbond op G.G.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen moet vóór 1 december via
E: info.mannenbond@solcon.nl

De doop van prinses Wilhelmina, Willemkerk te Den Haag op 12 oktober 1860

VOORWOORD

Gedoopt, maar dan?!

Twintig eeuwen geleden sprak de Heere Jezus uit, voordat Hij naar de hemel ging: 'Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen.'

Door: ds. J.H. Lammers

In mijn derde gemeente werd in een gezin een pleegkind uit een gebroken situatie opgenomen. In de gemeente die ik daarna diende, kwam ik haar weer tegen. Ze was door omstandigheden opgenomen in een ander gezin. Trouw ging ze mee naar de kerk, ging naar de jeugdvereniging en bezocht de catechisatie. Het woord van God dat ze hoorde ontkiemde in haar hart. Toen ze op 20-jarige leeftijd belijdenis deed, werd ze gedoopt. Om nooit te vergeten. Intussen is ze getrouwd en heeft ze met haar man hun drie kinderen laten dopen. Trouw en positief neemt ze haar plaats in de gemeente in. Ik vind haar een mooi voorbeeld dat de Heere werkt, ook in onze tijd.

Soms wordt in onze gemeenten iemand gedoopt die vanuit een buitenkerkelijke omgeving tot geloof komt. Vaak zijn het de kinderen van de gemeente die gedoopt worden. Toch blijft elke doop bijzonder. Waarom? De doop is teken en zegel dat we bij de Heere Jezus en Zijn gemeente horen. In het geloof, waartoe we worden opgeroepen, mogen we met de apostel Paulus zeggen: 'We zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in een nieuw leven zouden wandelen.'

Op de Toerustingsdag op 28 oktober worden we bepaald bij de doop. We zien ernaar uit. ■

Foto cover: Doopvont in de Laurenskerk te Rotterdam, C. Beukelman (1960)

Wandel voor God

**Ik ben God de Almachtige!
Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht.
Genesis 17:1b**

Heinrich Bullinger (1504-1575)

De Heere geeft duidelijk aan wat Hij van Zijn kinderen verwacht in het verbond der genade. 'U nu', spreekt God, 'zult Mijn verbond houden, u en uw nageslacht na u al hun generaties door. Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht.'

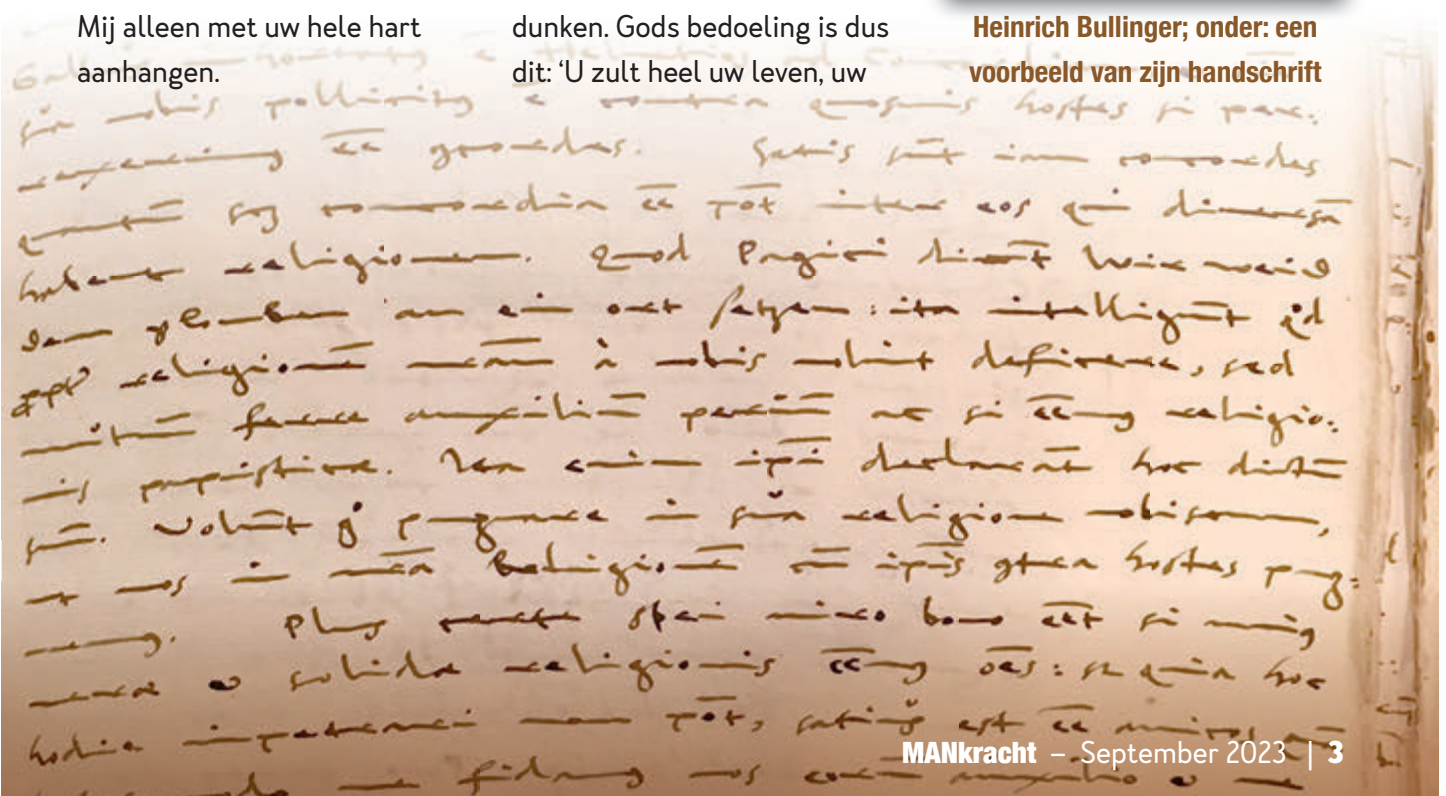
Wees getrouw en houd u helemaal aan Mij. Dit is onze verbondsplicht. Hij spreekt: 'U zult Mijn verbond houden', dat betekent: U zult Mij alleen voor uw enig deel houden en Mij alleen met uw hele hart aanhangen.

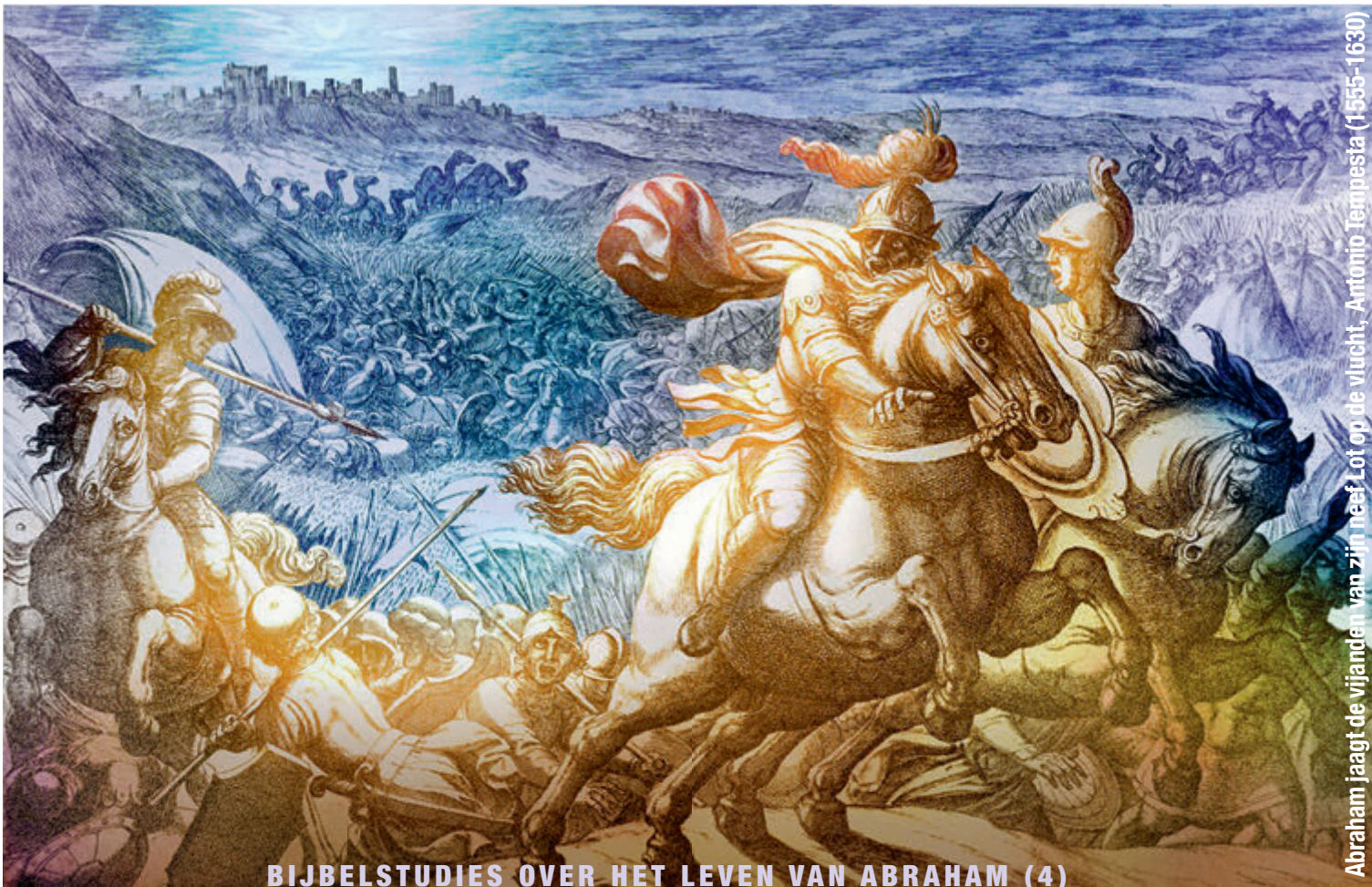
Zo heeft ook Mozes het in Deuteronomium 13 uitgelegd: 'De Heere uw God zult u navolgen. Hem vrezen. Zijn geboden houden. Zijn stem gehoorzaam zijn. Hem dienen en Hem aanhangen.' Zo staat het ook in de verbondswaarden uitgedrukt: 'Wandel voor Mijn aangezicht.' Dat wil zeggen: span u in om goed en recht voor Mij te leven. Wandel voor Mij. Dat betekent: Naar Mijn wil en welgevallen en niet naar uw eigen goed-dunken. Gods bedoeling is dus dit: 'U zult heel uw leven, uw

doen en laten naar Mijn wil richten.'

Heinrich Bullinger; onder: een voorbeeld van zijn handschrift

Abraham jaagt de vijanden van zijn neef Lot op de vlucht, Antonio Tempesta (1555-1630)

BIJBELSTUDIES OVER HET LEVEN VAN ABRAHAM (4)

Abram op oorlogspad

Genesis 14

Door: dr. J. Hoek, Veenendaal

Wie had dat gedacht: Abram op het oorlogspad! Terwijl hij toch in de vorige hoofdstukken de indruk maakt het gevaar liever uit de weg te gaan, en beslist niet het beeld vertoont van een oorlogszuchtige houwdegen. In vertrouwen op God behaalt Abram de overwinning, niet alleen op het slagveld, maar ook in de geestelijke strijd tegen verleiding. Betekenisvol is zijn ontmoeting met Melchizedek.

OP HET OORLOGSPAD

In de eerste verzen van Genesis 14 blijkt maar weer eens dat er weinig nieuws is onder de zon. Abram leefde niet in een sprookjeswereld, maar in onze gebroken wereld

van botsende machten en geopolitieke belangen. We lezen van vijf koningen onder leiding van Kedor-Laomer die optrekken tegen een viertal stadsvorsten uit de omgeving van wat later de Zoutzee of

Dode zee werd. Het zijn de koningen van Sodom en Gomorra, Adama, Zeboïm en Bela of Zoar. Het gaat om macht, geld, economische en strategische belangen. Of het nu is 'in de dagen van Amrafel'

of 'in de dagen van Augustus' of 'in de dagen van Poetin en Xi Jinping', de wereld is een gevallen en gebroken wereld waarin de zonde diepe voren trekt van ellende, pijn en dood.

Wat Abram meegekregen heeft van al deze strijd weten we niet, maar op een dag komt er hals over kop een vluchteling vanaf het slagveld naar zijn tent. Deze man meldt dat de koningen van Sodom en Gomorra verslagen zijn. De steden zijn geplunderd en de inwoners als gevangenen meegevoerd. Onder die inwoners bevindt zich ook neef Lot met zijn gezin. Zij zullen een duistere toekomst in slavernij tegemoet gaan.

Abram weet onmiddellijk wat hem te doen staat. Hij roept de slaven die getraind zijn voor de strijd bij elkaar, 318 in getal, samen met zijn bondgenoten, de broers Mamre, Eskol en Aner, om de vijand te achtervolgen. Het getal 318 heeft in het Hebreeuws de getalswaarde van 'Eliëzer: mijn God is hulp'.

In de nacht wordt de strijd aangeboden tegen een overmachtig leger, dat echter in

een overwinningsroes moet hebben verkeerd. Het diepe vertrouwen van Abram in zijn God wordt niet beschaamd en het loopt uit op een geweldige overwinning. De vijanden worden achterna gejaagd tot aan Hoba bij Damascus. De gevangenen worden bevrijd en de rijke buit (ook van de in de verzen 5 tot 7 genoemde volken) valt Abram in handen. Ook 'broeder Lot' met de zijnen komt ongeschonden uit de strijd.

» Abram leefde niet in een sprookjeswereld «

Zo mag Abram tot zegen zijn voor heel zijn omgeving. Als een voorspel op wat later zou gebeuren in zijn grote Zoon, Die de machten zal verslaan tot zegen van Israël en de volkeren.

VREEMDELING EN BROEDER

We onderstrepen twee woorden in dit tekstgedeelte. In de eerste plaats de aanduiding 'de Hebreëër' in vers 13.

Niet eerder is Abram zo genoemd. Letterlijk betekent het: iemand die van de overkant komt, niet gesetteld, maar vreemdeling en bijwoner.

Abram is zijn leven lang een vreemdeling gebleven in het hem door God beloofde land. Of beter gezegd: een pelgrim naar de wijkende horizon van de door de HEERE beloofde toekomst. Daarin staat hij model voor alle oprechte gelovigen. In het geloof kunnen we ons nooit helemaal

thuis voelen in deze wereld. We zijn vervreemden en ontheemden door te luisteren naar Gods stem. Dat betekent echter niet dat gelovigen wereldvreemd zijn. Abram is geen kloosterbewoner.

Hij onderhoudt contacten en sluit verdragen met heidense burens als Mamre en zijn broers. Hij weet zich ook verantwoordelijk voor het wel en wee van zijn omgeving.

Het tweede opvallende woord is 'broeder' in vers 14. Lot wordt nu niet 'neef' genoemd, maar veel warmer 'broeder'. Abram weet zich ondanks de pijnlijke verwijdering die er tussen hem en Lot

gekomen is toch aan Lot verbonden. In een familieband, maar ook in een geloofsband. Het is edel van Abram dat hij niet rancuneus is en niet zegt: 'Nou, dat heeft Lot aan zichzelf te wijten, had hij maar niet zo inhalig moeten zijn.' Abram vertoont de vrucht van de Geest in zijn daadwerkelijke solidariteit met zijn familie in nood.

ONTMOETING MET MELCHIZEDEK

Ineens is Abram nu de grote man. Zijn ster is snel gestegen. Hij gaat van verguisde vreemdeling naar overwinnaar in het centrum van de macht. Naar toenmalig besef kan hij zich voortaan de rechtmatige eigenaar van heel het gebied noemen. Ook de koning van Sodom (een nieuwe, omdat de vorige was omgekomen in één van de asfaltputten in het Siddimdal?, vers 10) kan niet om Abram heen. Daar komt hij al aan in het dal Sjave, het latere Koningsdal. Toch is een andere koning hem voor, want daar is ineens Melchizedek, de koning van Salem (het latere Jebus en Jeruzalem). Zijn naam voerspelt veel goeds. 'Melchizedek' betekent 'mijn koning is gerechtigheid' en de naam van zijn stad, 'Salem' betekent vrede. Hij maakt zijn

naam ook waar als priester van El Eljoon, God de Allerehoogste. Bij deze vorst staat de macht in dienst van het recht. Kennelijk hebben we hier te maken met een man die midden in het heidendom de levende God vereert. In dat opzicht is hij te vergelijken met Job in het land Uz. De Geest van God waait waarheen Hij wil en dat levert steeds weer verrassingen op.

Deze tiende koning in dit hoofdstuk is eindelijk geen nemende, maar een gevende koning. Hij brengt de vermoeide Abram met zijn manschappen verkwikkende gaven: brood en wijn. Het zijn de vruchten van het land en de aanbidding aan Abram symboliseert dat deze de rechtmatige erfgenaam van dit beloofde land is. Zo wordt Abram niet alleen lichamelijk verkwikt, maar ook geestelijk gesterkt door de onderstreping van Gods belofte.

Dan heft Melchizedek zijn armen op en zegent Abram, terwijl hij God looft als Degene die Abram de overwinning heeft bezorgd. In reactie op deze zegening en lofprijzing geeft Abram aan Melchizedek, als Gods vertegenwoordiger, tienden van heel de buit. Daarmee erkent Abram in hem zijn meerdere en komt hij er nadrukkelijk voor uit dat de triomf niet te danken is aan zijn eigen durf en strategisch inzicht, maar aan Gods genade.

Zo onaangekondigd als hij verschijnt, zo snel is de koning van Salem ook weer vertrokken. Als een komeet die maar even aan het firmament wordt gezien. Wie is toch deze raadselachtige of liever schaduwachtige figuur? In Psalm 110 wordt hij nog eens genoemd in het kader van Gods belofte aan de koning (David en zijn opvolgers) in Jeruzalem. De koning bij de gratie Gods zal een koning zijn met priesterlijke trekken, 'naar

de ordening van Melchizedek'. De Heere Jezus verwijst naar deze Psalm in Zijn gesprekken met de Farizeeën en zinspeelt erop dat de Psalm ten diepste over Hem zelf gaat als de meerdere David (Matth. 22:41-46).

De schrijver van de Hebreeënbrief gaat dieper in op het priesterschap naar de orde van Melchizedek dat in het eeuwige priesterschap van Christus wordt vervuld en van een hogere statuur is dan het voorbijgaande en onvolmaakte priesterschap naar de orde van Aäron (Hebreeën 5 en 7). In het strijdperk van het geloof mogen we ervaren dat de meerdere Melchizedek ons opzoekt en ons verkwikt met de gaven van brood en wijn.

EEN SCHRIL CONTRAST

Wat een contrast vormt hiermee de koning van Sodom! Bij hem draait alles om eigen positie en belang. Hoewel hij in deze situatie nergens meer recht op kan laten gelden, probeert hij alsnog een *deal* te sluiten: Abram mag de buit houden als hij zelf de mensen

» Abram is geen kloosterbewoner «

maar terugkrijgt. Er is bij deze man geen spoor van inkeer, hij wil gewoon zijn oude zondige bestaan voortzetten. Sodom en

Gomorra hebben een ernstige laatste waarschuwing gehad, maar het heeft helaas niet mogen baten.

Abram gaat niet op dit voorstel in. In de fierheid van het geloof spreekt hij krachtig uit dat hij geen draad of schoenriem van deze koning accepteert. Hij zweert er zelfs een eed bij. Het is de HEERE, God de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit. Zo eindigt Abram niet in onderhandeling, maar in lofprijzing. Wie zo met God verbonden is, is vrij van begeerte naar het ruim genot van deze wereld.

Tegelijkertijd is Abram ook nuchter: de mannen die met hem mee zijn opgetrokken in de strijd hebben recht op een deel van de buit. ■

GESPREKSVRAGEN

1. Gelovigen kennen een spanningsveld tussen vreemdeling zijn in deze wereld en toch niet wereldvreemd zijn. Spreek eens met elkaar door over dit spanningsveld en geef concrete voorbeelden.
2. Hoe kan volgens jou Abram zo grootmoedig zijn om voor de redding van Lot alles op alles te zetten, terwijl deze hem toch zo slecht behandeld heeft? Hoe is hij daarin voor ons – ook in soms moeilijke familieverhoudingen – tot een voorbeeld?
3. Waarin lijkt Melchizedek op de Heere Jezus Christus?
4. Abram was vrij van begeerte naar geld en macht. Hoe komt het volgens jou dat we in de kerkgeschiedenis toch maar al te vaak zien dat de kerk voor deze verleidingen bezwijkt?
5. Wie zelf van Gods zegen leeft, is tot zegen voor de mensen om zich heen. Reageer en geef daar voorbeelden van.

EN NU DE PRAKTIJK...

Gedoopt, maar dan?!

Appèl tot een nieuwe levenswandel

Door: Jan van Reenen

Doopvont in Filippi (Foto: Piet Hoogenboom)

Nog even en het is zover. De toerustingsdag 2023. Onze sprekers geven u graag alvast een voorproefje. Noteer de datum en kom naar Hoevelaken. Samen luisteren, samen zingen, elkaar ontmoeten. Meer dan de moeite waard.

**Vier generaties Mensink...
De doop verbindt generaties in Gods verbond**

DS. A.J. MENSINK: “DE DOOP WAS HET ENIGE DAT IK DE HEERE KON VOORHOUDEN”

De hervormde predikant uit Elburg spreekt in oktober tijdens de jaarlijkse Toerustingsdag van de Hervormde Mannenbond in Hoevelaken over de doop.

Hij heeft over dat onderwerp in 2005 een boekje geschreven in de Artios-reeks, met als titel: “Genade als erfgoed”. “In die tijd bestond er geen eigentijds boekje over de doop in hervormde kring,” vertelt hij. “Ik heb toen geschreven over de kinderdoop en de overdoop. Daarna ben ik me met dat onderwerp blijven bezighouden.”

In 2015, toen hij tegen een burn-out aanzat, kreeg het onderwerp voor hem een extra dimensie. “Ik was leeg en kon bijna geen woord meer uitbrengen. Het enige dat ik toen de Heere kon

voorhouden was mijn doop. Dat gaf me grond onder de voeten. De Heere wist van mij af. Al mijn minpunten verhinderden Hem niet mij aan te nemen.”

Een andere ervaring met de doop was het overlijden van zijn dochter Else in 2021. “Ze was 23 jaar, net getrouwd en ze had kanker. Op zaterdag overleed ze en op de zondag erna was er een doopdienst waarin het formulier werd gelezen. Toen werd het voor ons zo onderstreept dat de Heere voor haar alles waargemaakt heeft wat Hij in onze doop belooft. We hebben zo’n betrouwbare God!”

Tijdens de toerustingsdag zal ds. Mensink het onder andere hebben over de woorden “sterven” en “opstaan” die in het doopformulier voorkomen. “Deze worden zijn heel wezenlijk voor de doop. Lees bijvoorbeeld Romeinen 6. De reformatorische kerken hebben dat hoofdstuk met betrekking tot de doop te veel laten liggen. De doop is een teken én zegel, een garantstelling van de beloften van God.”

VROEGE KERK STEMPELDE LEVEN VAN PROFESSOR VAN WILLIGEN

Ook prof. dr. M.A. van Willigen, bijzonder hoogleraar Bijbeluitleg Vroege Kerk aan de Theologische Universiteit Apeldoorn, spreekt in oktober tijdens de jaarlijkse Toerustingsdag van de Hervormde Mannenbond in Hoevelaken. Hij heeft het dan over de doop in de vroeg-christelijke kerk.

Dat die kerk hem zo bezighoudt, heeft te maken met een ervaring toen hij een jaar of veertien, vijftien was. “Ik hoorde vlak na elkaar twee preken over dezelfde tekst, maar de uitleg ervan was heel verschillend. Het ging, als ik me goed herinner, over de vlucht van David voor Absalom. Ik vroeg me af wie er gelijk had. Om dat te weten te komen, zo dacht ik, is het goed om zover

mogelijk terug te gaan. Zo ben ik uitgekomen bij de Vroege Kerk.”

Die keuze heeft zijn leven gestempeld, zegt hij. “Toen ik op de universiteit in Groningen studeerde, verdiepte ik me voor het schrijven van mijn afstudeerscriptie in de Vroege Kerk en ook mijn proefschrift ging over dat onderwerp. Na mijn promotie richtte ik de Stichting Bijbeluitleg Vroege Kerk op.”

Wat heeft het u gebracht?

Prof. Van Willigen: “Ik ben mild geworden en heb geleerd dat de Schrift op verschillende manieren kan worden uitgelegd. Je moet wel kiezen voor een bepaalde uitleg, maar een andere uitleg hoeft niet per se verkeerd te zijn.”

Wat gaat u op de Toerustingsdag zeggen over de Vroege Kerk?

“Ik wil lijnen trekken van de doop van de Vroege Kerk naar nu. In het bijzonder wil ik inzoomen op de relatie tussen belijdenis en doop. En ik wil het hebben over de passage in het doopformulier dat de doop in de plaats van de besnijdenis gekomen is.” ■

BIJBELSTUDIES OVER DE BRIEF AAN DE GEMEENTE VAN EFEZE (4)

Verlangen naar meer!

Efeze 3:14-21

Door: ds. H.J.T. Lubbers, Woudenberg

‘Wie wil méér schermtijd?’ Stel deze vraag aan een basisschoolklas en de kans is groot dat alle vingers de lucht in gaan. Vraag een volwassene: ‘Zou je méér loon willen?’ Tja, wie zegt daar nu ‘nee’ tegen? Vanuit Efeze 3 komt de vraag op ons af: ‘Wie zou méér van Gód willen?’ Paulus bidt voor de gemeente van Efeze om verdieping in het geloof. Verlang en vraag je mee?

JONGE CHRISTENEN

Wanneer de christenen in Efeze Paulus’ brief onder ogen krijgen, bestaat de gemeente nog geen 10 jaar. Hun levendmaking (2:5) ligt nog vers in het geheugen. Stel je voor: Pasbekeerde gelovigen, die voorheen volop meedeinden op de golven van het heidendom. Als jonge plantjes moeten zij wortel schieten! Van-

daar dit gebed om verdieping in het geloof.

SCHARNIER

Paulus’ gebed vormt meteen ook het scharnier tussen de twee hoofddelen van de brief. De ‘leerstellige’ hoofdstukken 1 tot 3 zijn vol van het werk van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest en bevatten geen opdrachten. De ‘prakti-

sche’ hoofdstukken 4 tot 6 bevatten daarentegen zo’n 35 aansporingen om te ‘wandelen met God’.

Dat lukt nooit in eigen kracht. De gelovigen in Efeze roeien tegen de stroom op. De maatschappij waarvan zij deel uitmaken draait (zoals we in een eerdere Bijbelstudie ontdekten) om religie, commercie, recreatie, perversie en

magie. Hoe blijf je als christen in zo'n wereld overeind? Paulus neemt ons bij de hand: Het gebed is de brug tussen leer en leven.

GEBOGEN KNIËN

Opvallend, dat Paulus neerknielt (vers 14). De normale gebedshouding van de joden was staande (Matth. 6:5). Knielen is een teken van onderwerping en eerbied, zoals blijkt uit Rom. 11:4 en Fil. 2:10. Onderstreept deze gebedshouding wellicht de klem waarmee Paulus voorbede doet? Hoe dan ook: Heel ons lichaam mag meedoen in de ontmoeting van een klein mensje met de grote God.

Dit gebed (16-19), dat uitloopt op een lofprijzing (20-21) bestaat alweer uit één lange Pauluszin met veel komma's. Het woord 'opdat' dat in onze vertaling vier keer voorkomt, geeft zicht op de structuur.

KRACHT VAN DE GEEST

Allereerst bidt Paulus om de kracht van de Heilige Geest (vers 16). Gods Geest verleent ook wijsheid en inzicht (zie Ef. 1:17-18), maar hier staat het aspect van kracht op de

voorgond. Heb jij die kracht ook niet dringend nodig? Kracht om daadwerkelijk als christen te leven (Ef. 4:1, Gal. 5:22). Kracht om te getuigen (Hand. 1:8). Kracht om stand te houden tegen de driekoppige doodsvijand die niet ophoudt ons aan te vallen (Ef. 6:10).

'Zonder Mij kunt u niets doen', zegt de Heiland. Soms te lui, dan te lauw en een andere keer te laf om voor God te leven. Maar, 'wie in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht.' (Joh. 15:5)

CHRISTUS IN ONS HART

Vervolgens bidt Paulus dat Christus door het geloof in hun harten komt wonen (vers

zondaarsharten. Let wel: Waar de inwoning door Christus uitblijft, lijken onze harten een kraakpand, waar zonde en satan bezit van zullen nemen.

Maar waar ik door het geloof focus op de Heere Jezus, maakt de Geest het hart voller van Hem. En waar Christus woont als Huisgenoot, groeit een band. Met als gevolg dat wij 'in de liefde geworteld en gefundeerd zijn'.

Geworteld in Hem blijf je staande in de stormen. Word je minder afhankelijk van invloeden van buitenaf. Daarom is dit zo'n belangrijk gebed. Want lijkt menig christen niet op een thermometer? Je geloof schommelt met de dagtemperatuur en is sterk afhankelijk van wat er om je heen gebeurt. Maar voor wie geworteld is in de liefde van Christus, maken de omstandigheden minder verschil (vgl. Rom. 8:35).

'In de grootste smarten blijven onze harten in de HEERE gerust'. Dat merkt de omgeving ook: Je straalt liefde uit (Joh. 13:35). Om in het beeld te blijven: Je bent geen thermometer, maar een thermostaat, die de omgeving beïnvloedt!

» Gebed is brug tussen leer en leven «

17). De geloofswerkelijkheid die uit dit gebed spreekt, is reden tot verwondering. Ten tijde van het oude verbond woonde God in de tempel. Onder het nieuwe verbond vormt de gemeente een tempel van levende stenen; ja, wil Christus intrek nemen in

KENNIS VAN ZIJN LIEFDE

Als derde bidt Paulus om verdieping in het kennen van de liefde van Christus (vers 18-19a). Het is goed mogelijk dat Job 11:8-9 de oudtestamentische achtergrond van dit vers vormt. Zofar, één van Jobs vrienden, beschrijft daar de grootheid van Gods wijsheid. Over de geheimenissen van Gods wijsheid heeft Paulus het ook in Efeze 3:3, 4, 9, 10: Door Christus mogen ook heidenen bij God horen. Paulus knoopt het aan elkaar: 'Opdat u ten volle zou kunnen begrijpen wat de breedte en lengte en diepte en hoogte is, namelijk dat u de liefde van Christus zou kennen.' Die liefde is onbevattelijk groot. Je kunt er eindeloos over mediteren, preken, zingen...

BREED, LANG, DIEP EN HOOG

Christus' liefde is zo breed als de wereld. Daarom klinkt het Evangelie tot aan het uiterste van de aarde! Want het bloed van Jezus Christus is een verzoening voor de zonden van de gehele wereld (1 Joh. 2:2).

De liefde van Christus is ook onmetelijk lang. Aardse liefde (zoals tussen man en

vrouw) kent een begin en een einde. Christus is echter gestorven toen wij nog zondaars waren (Rom. 5:8). En ondanks ongeloof en afwijzing, smaad en marteling, heeft Jezus de Zijnen liefgehad tot het einde (Joh. 13:1).

Zijn liefde is ook diep. Jezus stuurt geen reddings-team van engelen om zondaars te redden, maar daalt Zélf neer op onze afgrijselijke planeet vol onrecht, egoïsme en geweld. Wat een diepte! In de hemel jubelen serafs 'Heilig, heilig, heilig...', op aarde krijsen zondaars 'Kruis Hem!'

» Je bent geen thermometer «

Uit liefde heeft Hij Zich met lichaam en ziel aan het kruishout vernederd tot in de allerdiepste smaad en angst der hel (Avondmaalsformulier) en draagt zo de straf die ons de vrede aanbrengt.

De liefde van Christus is ook hoog: 'Vader, Ik wil dat waar Ik ben ook zij bij Mij zijn die U Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid aanschouwen', bad Jezus. Terwijl ik de hel heb verdiend, mag ik de hemel ontvangen.

VOL VAN GOD

Zo verlangen we met Paulus om een indruk te krijgen van de grenzeloze liefde van Christus. Die is te diep om te peilen, te groots om te begrijpen. Daar is je leven te kort voor, je zicht te beperkt. Je hebt er op zijn minst 'alle heiligen' (vers 18) voor nodig: Alle gelovigen uit alle eeuwen en van alle continenten. In het verband van de Efezebrief benadrukt Paulus met deze woorden ook nog eens de gemeenschap tussen de gelovigen met een joodse afkomst en de gelovigen met een heidense achtergrond.

'Opdat u vervuld zou worden tot heel de volheid van God', bidt Paulus tenslotte

– het vierde 'opdat'. De bede dat geleidelijk aan heel mijn leven volloopt van God. Zoals de discipelen op het Pinksterfeest in Jeruzalem (Hand. 2) vol worden van God, door de Heilige Geest. Vol van liefde, vol van geloof, vol van kracht.

HEM DIE BIJ MACHTE IS

Intussen vraagt Paulus zowat de hemel op aarde! Is dat niet teveel gevraagd? Let op de lofprijzing van Paulus' gebed (20-21): Het is al wonderlijk

dat God kan schenken, wat wij bidden. Het is nóg wonderlijker dat de HEERE kan doen wat wij niet eens vragen, maar alleen denken. Maar Hij is zelfs bij machte om te doen bóven

alles wat wij bidden of denken. VÉR daarboven zelfs. Paulus verwijst in zijn doxologie dus niet alleen naar Gods almacht, maar ook naar het plan dat Hij heeft met alle gelovigen. Dit

plan overtreft het menselijke voorstellingsvermogen (vgl. 1 Kor. 2:9). Zo bidden wij, met lege handen en een hart vol verlangen. Nooit kan 't geloof te veel verwachten! ■

GESPREKSVRAGEN

1. Welke gebedshoudingen komen we in de Schrift tegen en wat drukken ze uit? De wijkkerkenraad van dr. W. Aalders in Den Haag verzocht destijds unaniem knielbanken in hun nieuwe kerk te mogen aanbrengen, zodat zij die bij het gebed wilden knielen dit konden doen. Wat vind je van dat verzoek?
2. Verlang jij naar geloofsverdieping? Wat zijn groeiremmers voor het geestelijk leven? Wat bevordert de groei?
3. Waarom is versterking met de kracht van de Heilige Geest zo belangrijk (vers 16)?
4. Wat is bedoeld met de inwoning van Christus (vers 17)? Zie bijv. ook Joh. 14:23 en Heidelbergse Catechismus vraag 47.
5. Mediteer je wel eens over de liefde van Christus (vers 18-19)? Denk ook aan de viering van het Heilig Avondmaal. Wat betekenen breedte, lengte, diepte en hoogte van Zijn liefde voor jou persoonlijk?

STREEKVERGADERING

Dinsdag 31 oktober 2023

(Streek Twente)

Thema: Henoeh wandelde met God...!

Spreker: ds. J.H. Lammers

Plaats: Kerkelijk Centrum Sion te Rijssen

Aanvang: 19.45 uur

Maandag 13 november 2023

(Streek Schoonrewoerd)

Thema: Henoeh wandelde met God...!

Spreker: ds. J. van Dijk

Plaats: Eben Haëzerkerk te Vianen.

Aanvang: 19:45 uur.

Donderdag 18 januari 2024

(Streek Veenendaal)

Thema: Henoeh wandelde met God...!

Spreker: ds. J.M. Molenaar

Plaats: Gebouw Maranatha, Veenendaal

Aanvang: 19.45 uur

MEDEDELING VANUIT HET BESTUUR

MANkracht online

De Bijbelstudies worden gedurende het seizoen niet geplaatst op onze website. We willen voorkomen dat een abonnement op ons blad overbodig zou zijn. De Bijbelstudies van ons blad kunt u dus ontvangen door een abonnement op ons blad te nemen.

TOERUSTINGSDAG

Zaterdag 28 oktober 2023

Thema:

Gedoopt, maar dan....?!

Appèl tot een nieuwe levenswandel

Sprekers:

ds. A.J. Mensink te Elburg en
dr. M.A. van Willigen te Apeldoorn

Plaats: **Dorpskerk**

Westerdorpsstraat 67, 3871 AV Hoevelaken

Aanvang: 10.00 uur - Einde: ca. 12.15 uur

Na afloop ontmoeting en lunch
in gebouw Rehoboth

**WILT U BEKENDHEID GEVEN AAN EEN ACTIVITEIT IN UW MANNENVERENIGING OF MANNENKRING?
MAIL NAAR: PREDIKANT@RONDZES.NL O.V.V. MANKRACHT ACTIVITEIT**

WIJZIGEN
GINGEN

- **MV 'Boaz' te Arnhemuiden heeft een nieuwe secretaris:**
dhr. W. van de Veen, Zuster van Donkstraat 5, 4341 LS Arnhemuiden.
- **'NH Mannenvereniging op G.G.' te Lunteren heeft een nieuwe penningmeester:**
dhr. A. Mastenbroek, Schuurmanskamp 14, 6741 SE Lunteren.

Vriendelijk dank voor uw medewerking, ds J. van Dijk, secr. E ds.j.vandijk@hetnet.nl

Volk uit Abraham gesproten (2)

Door: dr. J. Hoek, Veenendaal

**De kerk is onopgeefbaar verbonden met Israël. Bezinning blijft nodig.
Nog twee publicaties willen we onder de aandacht brengen.**

EIGENDOM VAN GOD

In de Artios - reeks verscheen een toegankelijk boek Eigendom van God. Onze relatie tot Israël, toegelicht voor een nieuwe generatie. Redacteur drs. P.J. Vergunst legt er de vinger bij dat de huidige generatie christelijke jongeren in ons land de verbondenheid met Israël minder ervaart dan hun ouders. Catechese is daarom nodig.

Mooi is de inzet van dit boek bij het levensverhaal van de Jood Asaf Pelled, die Jezus als Messias belijdt. Terecht stelt hij: 'Er is bij veel mensen weinig kennis van of gevoeligheid voor hoe Joods het Evangelie is, hoe Joods de Messias is.' (p.17) Pelled noemt de Joodse gewoonte om op de trouwdag een glas te breken als herinnering aan de verwoeste tempel. 'Iets van dat gebroken glas moet in de gemeente meer gezien worden. Wij zijn binnen, maar de oudste zoon is dat nog niet. Hoewel de jongste zoon het leven gevonden heeft, is het gezin nog niet verenigd.' (p.22)

Verder haal ik de bijdrage van ds. J. Snaterse naar voren. Hij geeft een verrassende uitleg van de door Paulus gebruikte uitdrukking 'de Joden tot jaloersheid verwekken'. Meer dan eens wordt dat uitgelegd alsof wij, christenen uit de volken, geroepen zijn om de Joden jaloers te maken op de genade die wij in Christus hebben. Alle nadruk moet echter liggen op het handelen van de HEERE. Hij is het die via de bekering onder de volken uiteindelijk Israël wil winnen. Het gaat hier niet om een roeping of zendingsofdracht van

de kerk, maar om de bijzondere weg die God gaat ter wille van Zijn volk.

*drs. P.J. Vergunst (red.),
Eigendom van God. Onze relatie tot Israël, toegelicht voor een nieuwe generatie, Groen, Leeuwarden 2023, 164 p.
ISBN9789088973451. €15,99*

MET HET OOG OP ISRAËL

Een ander boek verscheen onder redactie van dr. M. van Campen, dr. M. J. Paul en ondergetekende. Hier richt de bezinning zich op de plaats van Israël in de uitleg van Bijbelgedeelten, en op de christelijke visie op Gods weg met Israël, gedurende de geschiedenis van de kerk en vandaag de dag. Daarnaast zijn er zeven Bijbelstudies opgenomen van de hand van predikanten uit vier verschillende kerken binnen de gereformeerde gezindte. De schrijvers verlangen dat het zicht op Gods handelen met Zijn uitverkoren volk wordt verbreed en verdiept. Immers, God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. ■

*dr. M. van Campen, dr. J. Hoek en dr. M. J. Paul (red.), Met het oog op Israël. Bezinning en bijbelstudies, De Banier Labarum Academic, Apeldoorn 2022, 167 p.
ISBN 9789087188207. €15,95*

OM OVER NA TE DENKEN

militairen in de Bijbel

Door: ds. P. van Duijvenboden, Bilthoven

Legers spelen een grote rol in het bestaan van Israël. Het samenbrengen van strijdbare mannen ter bescherming, of om ten aanval te gaan is iets wat we zeer geregeld tegenkomen in de geschiedenissen van het volk Israël. Wat gebeurde er in deze samengestelde eenheden? Er zijn in de Bijbel relatief weinig gegevens te vinden over de verhoudingen binnen zo'n troepenmacht. Een enkele keer vinden we wat meer gegevens.

Ik neem de geschiedenis van Ziklag (1 Sam. 30) als voorbeeld om te laten zien hoe realistisch de Bijbel het wel en wee van militairen kan beschrijven. Allereerst is er eerst de ontzetting onder de mannen van David, als ze ontdekken dat hun vrouwen, zonen en dochters zijn meegevoerd als gevangenen. De mannen zijn diep geraakt

(1 Sam. 30:4), woedend op hun leider (1 Sam. 30:6) en tegelijk zeer gemotiveerd om alles te doen wat ze kunnen om hun gezinnen terug te winnen. Ik herken al deze motieven ook vanuit mijn eigen ervaring. Militairen hadden en hebben een doel nodig om te strijden. Tegelijk kan de emotie een grote rol spelen. Wraakgevoelens zijn

een militair niet vreemd. Het kan maken dat ze overgaan tot oorlogsmisdaden. Of soms ook wel dienstweigering en geweld tegenover hun eigen meerderen.

Militairen zijn gewone mensen van vlees en bloed, die ook heel vermoeid kunnen raken. Dat zie je ook in deze geschiedenis (1 Sam. 30:9-10). Tweehonderd

mannen kunnen het tempo van de achtervolging niet bijbenen. Het is fysiek te zwaar. Ze worden een last tijdens de achtervolging. Tot op de dag van vandaag worden militairen getraind om langdurig een fysieke inspanning te kunnen leveren. De hindernisbaan, een speedmars, een grote afstand tijgeren, allemaal zaken die tot doel hebben het uithoudingsvermogen te vergroten.

Militairen gebruiken alle informatie die ze kunnen vergaren. De beste informatie komt van ooggetuigen, zoals de Egyptische man (1 Sam. 30:11). De man brengt David en zijn mannen naar de troepen die Ziklag hebben overvallen. Informatie over je vijand, waar deze zich bevindt, welke wapens hij heeft en met hoeveel ze zijn, het was en is belangrijke kennis in de strijd. Ze vinden de vijand en verslaan deze (1 Sam. 30:17,18).

Herkenbaar ook is de vraag naar rechtvaardigheid. Enkele mannen die gevochten hebben, vinden dat degenen die achterbleven geen recht op de buit hebben (1 Sam. 30:21v). De schrijver van 1 Samuël noemt hen 'slecht en bedorven'. David wil er niets van weten. Degenen die gevochten hebben, maar

ook degenen die op de spullen hebben gepast, mogen delen in de buit. Ze zijn even belangrijk. David maakt daar zelfs een regel van (1 Sam. 30:24-25). Zo is ook nu de notie dat een ieder even belangrijk is één van de kernwaarden van het leger. Natuurlijk vliegt een piloot en voert de missie uit, maar de monteur die zijn vliegtuig onderhoudt en repareert zorgt ervoor dat het toestel in de lucht blijft. Naast de vechter is ook de man van de logistiek van wezenlijk belang.

Zo schildert deze geschiedenis in het kort wat er speelt in een legereenheid. Dat zien we niet vaak in de Bijbel, maar als we er van lezen zien we dat de Bijbel zaken beschrijft die we ook vandaag de dag nog herkennen. Militairen zijn mensen, met

gevoel, emoties, motivatie of juist gebrek daaraan, moed, maar ook lafheid.

Over één ding is de Bijbel volstrekt duidelijk. Het gaat er om dat de Heere de strijd die je voert zegent. Als Hij aan jou kant staat, zul je winnen, zelfs tegen een overmacht. Geregeld bevrijdt de Heere zonder bemoeienis van het leger door Zelf de vijand te verslaan. Dan gebiedt Hij Zijn engelen. Uiteindelijk is het de Heere Zelf Die de finale strijd zal voeren (Openb. 19).

Hij is de Heere van de legereenheden. Hij versloeg de grootste vijand, de dood Zelf. Aan Hem de eer! ■

De auteur diende veertien jaar als krijgsmachtspredikant.

*"Want het leven is voor mij
Christus
en het sterven is voor mij
winst"*

Fillippenzen 1:21

In Christus is ontslapen

Casper den Besten

In de leeftijd van 83 jaar.

We gedenken onze broeder
in zijn rijke getuigenis op
onze vergaderingen.

Zij die achterbleven wensen
we de troost van de HEERE
toe en Zijn nabijheid
in het dragen van dit verlies.

Mannenvereniging 'Calvijn'

Polsbroek, juni 2023

*Uw woord is een lamp voor
mijn voet en een licht voor
mijn pad*

Met droefheid geven wij
kennis dat na een kort
ziekbed is overleden ons lid

Lubbert Lagemaat

~ Bert ~

In de leeftijd van 80 jaar.

Bert was zeer betrokken bij
onze vereniging en mocht op
zijn geheel eigen wijze
getuigen van zijn vertrouwen
op de Heere.

Wij wensen zijn vrouw,
kinderen en kleinkinderen de
nabijheid van de Heere toe.

Bestuur en leden van
mannenvereniging
"Onderzoekt de Schriften"
te Hoevelaken.

Hoevelaken, juni 2023

Met droefheid geven wij u
kennis dat de Heere tot Zich
heeft genomen ons lid

Jan Arie Jongeneel

In de leeftijd van 80 jaar.

We gedenken in dankbaarheid
zijn betrokkenheid bij onze
vereniging.

Mogen de woorden die op de
rouwkaart stonden zijn vrouw,
kinderen en
kleinkinderen tot troost zijn:

*"Maar in dit alles zijn wij
meer dan overwinnaars,
door Hem Die ons heeft
liefgehad"*

[Romeinen 8 : 37]

Bestuur en leden van
mannenvereniging "Calvijn"

Oud-Alblas, 14 juli 2023

*Gedenk, HEERE!
Uwer barmhartigheden en
Uwer goedertierenheden,
want die zijn van eeuwigheid.*
Psalm 25 : 6

Met droefheid geven wij u
kennis dat de Heere
onverwacht heeft
weggenomen ons trouw lid

Leendert Verheul

In de leeftijd van 68 jaar

Sinds 2002 heeft hij
onze bijeenkomsten trouw
bezocht, de laatste jaren was
dit i.v.m. zijn gezondheid
niet meer mogelijk.

Wij wensen zijn vrouw en
zoon de troost en de
nabijheid van de Heere toe.

Bestuur en leden van de
mannenvereniging "Schrift en
Belijdenis" te Papendrecht

Papendrecht, 27 juli 2023

De Heere zal er in voorzien
Genesis 22 vers 14

Op 1 augustus
is door de Heere
uit dit leven weggenomen
ons trouw en meelevend lid

Frederik Schipers

In de leeftijd van 89 jaar.

Wij gedenken in dankbaarheid
zijn jarenlange lidmaatschap
en zijn inbreng
in de vergaderingen.

Wij wensen de kinderen,
klein- en achterkleinkinderen
en verdere familie
de troost en nabijheid van
God toe.

Bestuur en leden van
M.V. Calvijn te Wierden

Wierden, 8 augustus 2023

*De HEERE is mijn Herder,
mij ontbreekt niets.*
Psalm 23 vers 1

Wij kregen het droeve bericht
van het overlijden van ons
gewaardeerd oud lid

Albert Gerrit Volkerink

In de leeftijd van 84 jaar

Ruim 30 jaar is hij lid geweest
van onze vereniging en daarin
gaf hij blijk van zijn liefde
voor het bestuderen van Gods
Woord. En het werk van onze
Heere Jezus Christus.
Om gezondheidsredenen kon
hij de vergaderingen niet
meer bijwonen.

Wij wensen zijn
achterblijvende familie Gods
nabijheid toe in dit verlies.

Bestuur en Leden van de
Mannenvereniging "Schrift en
belijdenis" te Nijkerk.

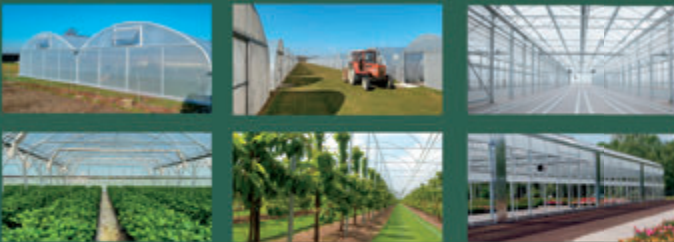
Nijkerk, augustus 2023

BETROUWBAAR SINDS 1968

OP ZOEK NAAR EEN FOLIE TUNNEL OF KAS?

Rovero Greenhouses is al 55 jaar een betrouwbare wereldwijde leverancier van gespecialiseerde folietunnels en foliekassen voor de landbouw- en tuinbouwsector. Wij onderscheiden ons door kwalitatief hoogwaardige, geavanceerde tunnels en kassen te leveren met een uitstekende klantenservice. Kortom, Rovero Greenhouses is als marktleider in Nederland al vele jaren uw betrouwbare partner.

Rovero.com - verkoop@rovero.nl - 0162 574574

Tunnels - kassen - fruitoverkappingen

Bij ons kunt u terecht voor:

- * In- en verkoop occasions
- * APK
- * Schade
- * Banden en velgen + opslag
- * Trekhaak plaatsing
- * Onderhoud en reparatie
- * Airco reparatie, onderhoud en diagnose
- * Uitlijnen en balanceren
- * Audio visuele producten, inbouw, onderhoud en diagnose
- * Camperonderhoud
- * Onderhoud bedrijfswagens

Ook voor (private) lease bent u bij ons op het juiste adres

Kaartenmakerstraat 9 | 2984 CB Ridderkerk | T 0180 397943 | www.autobedrijfborgio.nl

Bezoek onze showroom in Autopartners De Blaak 2.0

P.C. Hoofstraat 14 te Ridderkerk

In **Florijnen op zandgrond** komen twee verhalen bij elkaar die beide spelen in Rouveen (gemeente Staphorst, Overijssel). Het verhaal van Johanna begint in **1591**, de tijd van Prins Maurits die strijd levert in de Tachtigjarige Oorlog. Hoofdpersoon van het andere verhaal is Jasper, die in **2022** start als leerkracht op de basisschool in Rouveen en met zijn leerlingen op zoek gaat naar een oude schat. Afwisselend bevinden we ons in het historische Rouveen met zijn idyllische landschap

en dorpsleven en dan weer in het moderne, levendige Rouveen van nu. Aan de ene kant leest het boek als een spannende historische roman, aan de andere kant zal het verhaal leerkrachten inspireren ten aanzien van de invulling van thematisch onderwijs en brengt het de krachten in beeld die spelen op een school en in het onderwijs. In zijn eerste **onderwijsroman** brengt **Gert van Tol**, zelf inwoner van Rouveen, zowel historie als zijn ervaring als leerkracht, directeur en bestuurder in het basisonderwijs samen in een romantisch en avontuurlijk verhaal voor jong en oud.

Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel en te bestellen via **bol.com** voor **€ 17,95**

de lease **Intermediaire**
voordeel in mobiliteit

Financial Lease Full Operational Lease Short Lease Private Lease

De LeaseIntermediair biedt de ideale combinatie van persoonlijk mobiliteitsadvies én scherpe tarieven.

Via 1 aanspreekpunt bereik je en vergelijk je de grootste en beste Nederlandse leasemaatschappijen.

Voortaan weet je wel zeker dat je de beste leasedeal hebt en volledig wordt ontzorgd!

Dat is voordeel in mobiliteit.

Neem vrijblijvend contact op om de mogelijkheden te bespreken.

Mobiel 06 – 516 857 81
info@deleaseintermediair.nl

www.deleaseintermediair.nl

Neem en lees...

**TRANSGENDERISME IN BIJBELS PERSPECTIEF, DR. B.A. ZUIDDAM (RED.),
UITGEVERIJ DE BANIER, APeldoORN, 2022, 173 BLZ., € 11,95.**

Transgender(isme), lhbtqi+ ... in menig preek wordt het genoemd. Te horen aan de toon en de nadruk waarmee de termen worden uitgesproken, zijn ze belangrijk. Op het gebied van seksualiteit is er de laatste jaren veel veranderd. Een christen staat in de maatschappij, wil op de hoogte blijven en daar Bijbels een duiding aan geven. Juist dit boek beantwoordt hieraan. Kenners nemen ons bij de hand. Een must voor onze mannen (mogelijk vaders, ambtsdragers, opa's, werknemers, werkgevers). Behalve de persoonlijke verhalen heeft ieder hoofdstuk gespreksvragen. Geschikt om na de pauze te bespreken.

**GENDERGELIJKHEID. TRANSGENDERPERSONEN TUSSEN IDEOLOGIE EN COMPASSIE, SGP
REFLECTORREEKS 7, DR. J.A. SCHIPPERS, UITGEVERIJ DE BANIER, APeldoORN/GUIDE
DE BRESSTICHTING, 2021, 199 BLZ., WEBSHOP SGP, € 11,95 EX. VERZENDKOSTEN.**

In deze uitgave wil Schippers Kamerleden en achterban toerusten. Gendergelijkheid heeft niet alleen een biologisch aspect, maar is tevens speerpunt van een gevaarlijke ideologie. De SGP heeft oog voor de kwetsbaarheid van transgenders als medemensen.

De toonzetting is inlevend, bewogen en pastoraal zelfs, maar ook ontmaskerend.

Duidelijk worden Bijbelse grenzen aangegeven. Daar kunnen we onze winst mee doen. Dit roept om aandacht, maar vraagt ook tijd om te lezen. Verr(ei)lijkend.

**GEDOOPT IN DE NAAM. HET DOOPFORMULIER AAN GODS GEMEENTE UITGELEGD,
DS. J.J. VERHAAR, ARTIOS-REEKS, UITGEVERIJ GROEN HEERENVEEN, 2017,
127 BLZ. € 13,99, NU € 4,99.**

Gedoopt zijn. Daar kun je niet onverschillig mee omgaan. Dat betekent heel veel.

Een perspectief wordt geboden vanuit de zienswijze van onze gereformeerde vadersen.

Stapsgewijs door het doopformulier. Veel moois wordt geboden. De doop is geen 'tweederangs sacrament'. Alleen door het geloof. Wat een schatten komen dan in

zicht en liggen voor het oprapen. Rijk in Hem. Ten allen tijde blijft het belangrijk met twee woorden te spreken: voorwerpeijk en onderwerpeijk. Ook verbondskinderen zijn van nature adamskinderen.

Die toon is wat onderbelicht.

**HIER BEN IK. EEN CHRISTELIJK PERSPECTIEF OP PERSOONSVORMING IN HET ONDERWIJS,
ELSBETH VISSER-VOGEL EN BRAM DE MUYNCK, DRIESTARREEKS VOOR OPVOEDING EN
ONDERWIJS, UITGEVERIJ DE BANIER APeldoORN, 2019, E-BOOK ISBN 9789402907957 € 9,99**

Hier ben ik! Laat het kind dat straks zeggen. Niet vanuit een ik-gericht leven, maar als een

persoon die gevormd is om zelfstandig zijn of haar weg te gaan. Voor een kind zover is,

moet een heel traject worden afgelegd met allerlei hindernissen. Een traject voor de

opvoeder en het klimaat waarin de opvoeding plaatsvindt, maar ook een traject voor het kind met

zijn of haar aanleg en uitdagingen. Twee deskundigen geven aanwijzingen, tips, ondersteund met prakti-

sche voorbeelden en niet te vergeten passages uit de Bijbel. Laatstgenoemde geven ruggengraat en

fundament. Gericht op het onderwijs, maar niet minder geschikt voor catechese, club en gezin.

